

Dialogos

Vi holder generalforsamling i Andebølle den 14. marts - læs om den på bagsiden.

Nyhedsbrev

Forår 2009 10. årgang nr. 1

Interkulturel medicin

Dialogos har lige siden sin grundlæggelse arbejdet med at få traditionelt og vestligt sundhedsarbejde til at fungere sammen. Nu er det blevet national politik i Bolivia og foreningen er i gang med nye aktiviteter. Side 2, 3, 4, 5

Gode evalueringer

Uafhængige analyser af foreningens arbejde meget positive.

Side 2

Evo Morales svigter

Efter diskussioner med lederne af Dialogos' partnerorganisationer i Sucre konkluderer Jesper Bernt Madsen, at middelklassen har mistet tilliden til Bolivias præsident. Alt for megen korruption, skriver han fra Sucre. Side 6

Solu FM i Nepal

Community radio for fuld udblæsning i Himalayabjergene. Side 7

Drøm opfyldt

I årevis var det en drøm for Dialogos at have projekter på de tre kontinenter med behov for u-landshjælp. Vores nye (pilot)projekt i Karamoja, Uganda, opfylder den. Også i dette initiativ mødes nye og gamle metoder Side 2

Ud og Hjem

I forbindelse med Generalforsamlingen refunderer foreningen billigste transport til Andebølle. Vi kan sørge for afhentning i Odense. Side 8

Ros til Dialogos fra La Paz

Af Dan Larsen

Det arbejde som Dialogos og andre danske NGO'er udfører i Bolivia får gavmild ros af ambassadør Charlotte Slente, Bolivia. I et radio interview, som ligger på foreningens hjemmeside, fremhæver hun den positive effekt på det bolivianske civilsamfund.

- Den type indsats, som Dialogos gør ved at bygge bro mellem vestlig og traditionel medicin er meget vigtigt for Bolivias udvikling, siger hun i en samtale med journalist Lotte Holmen. Sociale og kulturelle forskelle er dybt forankrede og forståelse for andre i samfundet bygger broer.

Heksedoktor bedre

Sagt på en anden måde af ambassadøren, så vil de fleste i landbefolkningen hellere gå til den lokale healer end møde op på en klinik med læger i kitler. Hos den lokale heksedoktor kan de få en plante mod mavepinen, men ikke alle sygdomme

Ambassadør Charlotte Slente
Bolivia ©Lotte Holmen

kan helbredes med traditionelle metoder. Arbejdet medfører, at befolkningen kan nærme sig de vestlige metoder.

- Brobygning og udvikling af civilsamfundet er utroligt væsentligt for udviklingen i Bolivia,

fastslår Charlotte Slente. Mange af samfundets konflikter skyldes, at dem med magten tænker på en helt anden måde end den fattige befolkning. Den inter-kulturelle forståelse i Bolivia er vigtig også for den politiske proces.

Demokratisk udvikling

Ambassadøren udtaler, at det arbejde danske og andre internationale NGO'er gør betyder meget for den demokratiske udvikling i landet. Det sker ikke kun gennem overførsel af teknisk viden, men også ved at overføre demokratisk kultur - den kultur, som Danmark selv har nydt godt af.

I en tid, hvor dansk bistand koncentrerer omkring Afrikanske problemer som hovedudfordringen, betyder det ikke, at danske NGO'er kan glemme Bolivia. De danske organisationer har gode netværk og et godt etableret samarbejde. Charlotte Slente siger, at der er stor velvilje i Danida og på ambassaden for nye projekttiltag i Bolivia.

Også vigtigt for os

Både den statslige bistand og den fra NGO'erne er et vigtigt fundament for udviklingen i Bolivia, der er Sydamerikas fattigste land. Dansk bistand flyder i regionen udelukkende til Bolivia og Nicaragua i Mellemamerika. Men det er også vigtigt for danskerne. Arbejdet og dets resultater skal kommunikerer, så det også bliver folkeligt forankret i Danmark, mener hun.

LAD OS HJÆLPE HINANDEN

Velkommen til et nyt nummer af DialogosNyt, der forhåbentlig giver indtryk af en aktiv forening med mange aktiviteter rundt omkring i verden - senest også i Afrika. Det nye projekt i Uganda skal vise om ideen med blanding af vestlig og traditionel medicin, som er velafprøvet i Bolivia, kan flyttes til et nyt kontinent.

Også på de indre linjer har vi haft travlt siden sidst. Foreningen har fået ny sekretær, Lene Brynk Jensen, som mange medlemmer allerede har haft kontakt til. Vi har benyttet lejligheden til samtidig at få ryddet op i foreningens arkiv og administrative forretningsgange.

Det har været et stort arbejde, som snart er afsluttet. Alle grupper og medlemmer vil nyde godt af indsatsen i form af bl.a. et elektronisk arkiv og kvartalsvise oversigter over foreningens og de enkelte projekters udgifter. Vi håber på den måde at frigive endnu flere kræfter til det, som vi er her for, nemlig at yde en indsats for verdens fattigste.

Et ønske for fremtiden kunne være, at vores indsats bliver overflødig, fordi fattigdom er udryddet. Men det er nok for naivt, så et stykke tid endnu vil der være brug for så mange kræfter som muligt. Derfor: Se jer om i vennekredsen, find et par nye medlemmer til foreningen, og lad os hjælpe hinanden med at gøre en forskel!

Marie Brasholt, formand

KOLOFON:

**Dialogos Nyt udgives af:
U-landsforeningen
Dialogos**

**Redaktion
Dan Larsen
Ansvarlig over for presselov
Marie Brasholt**

**Adresse:
c/o Lene Brynk Jensen
Provstegade 10, 1-5
5000 Odense C**

**Tel: 2092 7502
sekretariat@dialogos.dk**

ISSN 1602-2254

Dialogos mere synlig

Af Dan Larsen

Oplysning om u-lande og vort eget arbejde er gået udmærket i 2008 og ind i 2009. Faktisk er det gået forrygende godt sammenlignet med tidligere år. I den omtalte periode har vi fået mere presseomtale end i de forudgående mange år tilsammen.

Vigtigst er måske, at vi er blevet godt og fyldigt omtalt i Danidas tidsskrift "Udvikling" i juli, oktober, november og igen her til marts. Danida er jo direkte og indirekte gennem Projektrådgivningen den finansielle kilde til vores arbejde.

Mediemæssigt er vi dukket op med substantielle artikler i aviserne Fyens Stiftstidende, Jydske Vestkysten samt tidsskrifterne Naturhelse, AAugustus magasinet (Aarhus Universitet), Nepalvision, Kommunalbladet, Magisterbladet, og vi har givet foredrag og deltaget i professionelle konferencer.

På lydsiden lagde vi et par radioprogrammer online i oktober og her i februar rykkede vi med udsendelser leveret til 150+ lokalradioer, DR's Horisont og den2radio.dk m.fl.

På internet er dialogosungdom.dk lanceret, og vores hjemmeside har fået statistik, så vi kan se, hvordan vi bliver modtaget.

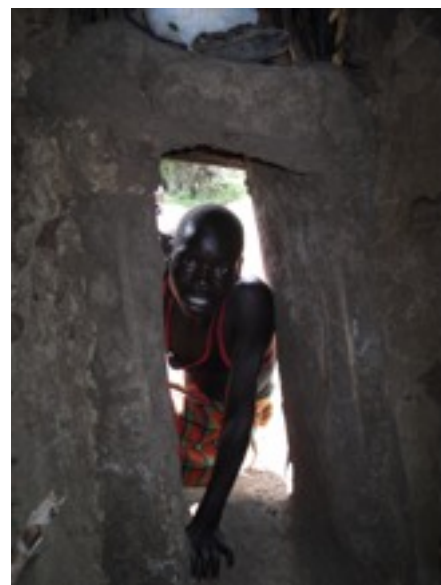
I løbet af tre og en halv måned har vi haft 1.227 besøg af 759 mennesker, som tilsammen har læst over 5.000 sider. Det betyder, at hver eneste besøgende læser gennemsnitligt 4 sider. Og næsten halvdelen af gæsterne vender tilbage. I den seneste måned er trafikken steget 30 procent.

Dialogos.dk har fat i det rigtige, og vi arbejder på at blive bedre. Bortset fra forsiden er den mest populære side "omdialogos", hvor folk kan få noget at vide om foreningen. Der fra surfer en del videre for at studere sammensætningen af bestyrelse og vores kontaktinformation.

Nyt projekt i Uganda

For det seminomadiske Karamojongfolk er sygdom og sundhed anderledes end os i den vestlige verden. De benytter sig af lokale healere og fødselshjælpere, når noget trænger til behandling. Nogle af disse behandlinger vil vestlige læger betegne som nyttesløse.

Dette projekt er godkendt via Projektrådgivningen. Første fase er nu i gang. Dialogos har mange års erfaring i denne form for sundhedsbygning fra flere Danida-finansierede projekter i Bolivia.

I dette miljø af ikke-optimal sundhed har de traditionelle healere og fødselshjælpere en vigtig placering, men indtil nu er det ikke lykkedes at integrere dem med det officielle sundhedssystem. I henhold til research foretaget af projektpartner KATHES og andre går over 80 procent af befolkningen, også generelt i Uganda, til traditionelle behandlere før en klinik.

Siden 2004 har det været officiel politik i Uganda at inkludere de traditionelle behandlere i sundhedssystemet. Der pågår organisering af disse i sammenslutninger, og de modtager uddannelse rundt i landet, men der er intet sket i Karamoja, hvor karamojongerne holder til.

Karamoja-projektet, som indtil videre er ret begrænset, skal hjælpe til at højne sundhedstilstanden for lokalsamfundet, især for børnene, gennem en styrkelse af civilsamfundet. Målet er at forbedre sygdomsbehandlingen ved at bygge bro mellem de traditionelle og vestlige sundhedssystemer.

Målgruppen er først og fremmest 50 fødselshjælpere og healere og omkring 150 kvinder i seks manyattas (bostæder), som vil modtage undervisning. Meningen er at deres nye viden spreder sig til en sekundær gruppe (Læs mere på www.dialogos.dk).

Uafhængige evalueringer

Prodeco

Af HN Consultants ApS.

Prodeco har som et integreret udviklingsprojekt i 3 landkommuner uddannet ressourcepersoner indenfor sundhed, ernæring og organisation. Der er derved skabt et præventivt og kurativt tilbud som har dækket et behandlingsbehov i landsbyerne, skabt grundlag for en bedre ernæring gennem en markant øget dyrkning af grøntsager og proteinrige afgrøder, samt medvirket til en styrkelse af demokratiet i området gennem en større involvering af bønder og herunder ikke mindst kvinder i planlægning og beslutningsprocesser i deres landsbyer og i kommunen.

Dr. Miguel Isola, grundlægger og leder af Prodeco i centrum for en gruppe af projektets kursister i Chuquisaca, Bolivia.

Som noget unikt og meget vigtigt for Bolivias aktuelle politik på sundhedsområdet, har Prodeco gennem 14 år opbygget viden om og fremmet begrebet 'Interkulturel medicin', der bygger bro mellem den moderne og den traditionelle medicin og deres respektive udøvere.

Dette begreb går videre end det rent sundhedsfaglige, idet der herved også bygges bro mellem kulturer, specielt marginaliserede og oprindelige befolkninger og den vestlige kultur. Oprindelige folk oplever den interkulturelle medicin som en anerkendelse af deres kultur, hvorved der skabes en stolthed og tro på egne kræfter, der øger befolkningens involvering i landets demokratiske udvikling.

Det er vort indtryk at Prodeco - med den viden om interkulturel medicin denne ngo har i et nyt projekt - vil kunne bidrage væsentligt til at udfylde rammerne for udbygning af den Interkulturelle medicin som formuleret af Bolivias aktuelle regering.

Det fremgår klart, at projektet har haft gode effekter på gruppen af promotorer, ligesom stikprøver blandt målgruppen giver et indtryk af at projektet har været til god gavn for denne. Teamet foreslår, at der foretages en afsluttende indsamling af data vedrørende impact på målgruppen.

Det er sandsynligt, at konceptet "Interkulturel medicin" med fordel kan anvendes for at fremme folkesundheden og de demokratiske processer i mange andre lande, hvor oprindelige folk i stor udstrækning stadig anvender traditionel medicin.

Plagbol

Af HN Consultants ApS.

Plagbol projektet har formålet at sætte pesticider og de hermed forbundne forgiftninger af mennesker og miljø på dagsordenen i Bolivia gennem undervisning og formidling. Der er produceret oplysningsmaterialer af høj kvalitet, der er undervist fra bønder i marken til præ- og postgraduat ved de tekniske skoler og på universiteterne, hvor også læseplaner er ændret. Der er gennem forskning i samarbejde med nationale og internationale partnere skabt ny viden på området, som udnyttes til at skabe debat om brugen af pesticider og alternativer hertil. Endvidere er der formidlet bredt til befolkning og politikere gennem aviser, radio, tv og ved masseomdeling af oplysningsmaterialer.

Konceptet anvendt i Plagbol er meget relevant, hvor institutionel opsætning og strategisk formulering tillader arbejde indenfor indsatsområderne sundhed, landbrug og kommunikation. At det har kunnet lade sig gøre at blive landsdækkende med kun fem fastansatte på projektet skyldes, at der er skabt samarbejde med nationale myndigheder på undervisnings-, landbrugs- og sundhedsområdet, internationalt især med WHO og med ikke-regerings organisationer, såsom andre NGO'er, bondeorganisationer med flere. På denne måde er projektets relativt beskedne budget blevet markant forøget, idet ovennævnte samarbejdspartnere i mange tilfælde har bidraget også økonomisk til gennemførelse af projektaktiviteter i deres regi.

Projektets metode fokuserer på kapacitetsopbygning på flere niveauer i de valgte sektorer. Som nævnt indgår træning i nye dyrkningsmetoder såvel lokalt og nationalt og der udføres støtte til fortalervirksomhed fra bondeorganisationerne lokalt så kommuner og myndigheder afsætter ressourcer til udbredelse af de nye bæredygtige produktionsformer i deres lokalområder. På nationalt niveau fremmes fortalervirksomhed sammen med andre aktører i forhold til ændring af undervisningsplaner indenfor landbrugsskoleuddannelser og sundhed, og der ydes teknisk assistance til - og fortalervirksomhed overfor - det Nationale Pesticidråd.

Serviceydelser er til stede i form af træning, produktion og kommunikation af materialer og trænings/forskningsprogrammer. Træning og øvrige serviceydelser søges knyttet til fortalervirksomhed såvel lokalt som nationalt. Denne forbindelse mellem træning og fortalervirksomhed kan formentlig styrkes yderligere i en eventuel sidste fase. Dialogos har promoveret, at Plagbol fastholder et fokus på såvel landbrug som sundhed, og at forskningen er kvalificeret og bliver anvendt aktivt.

Da projektet har partnere indenfor civilsamfund og staten betyder det, at man både fastholder fortalervirksomhed med fokus på ændringer i de lokale og nationale politikker og forsøger at sikre en bæredygtighed i flere af aktiviteterne, som videreføres af de statslige institutioner indenfor sundhed og landbrug. Som et led i styrkelsen af civilsamfundet har man promoveret oprettelsen af kooperativer, og gennem uddannelse af kvinder styrket deres rolle i produktionen. Projektet har med de nævnte elementer været udført i overensstemmelse med Danidas civilsamfundsstrategi, da det dels har været forankret i civilsamfundsorganisationer, dels koordineret med de relevante nationale statsinstitutioner. (Forts. Side 5)

Indtægter til 100 familier

Af Egil Hoydal

Helt tilbage i 2003 startede en aflægger af det interkulturelle medicinske projektsamarbejde med et lille forsøgsprojekt inden for biavl. Det var vores samarbejdspartner Prodeco, som ønskede at bruge honning som råstof i produktionen af lokal medicin.

Projektet udvidede sig til at blive en indsats, som har dannet skole inden for indtægtsskabende småprojekter. Nu, hvor projektet er afsluttet, er der skabt to biavlforeninger, som organiserer et bæredygtigt arbejde med stabile indtægter for næsten 100 familier.

Projektet er afsluttet

Der har været sten på vejen, men Prodeco, de ansvarlige, Jaime og Angel og de to foreninger har fundet pragmatiske løsninger på alle praktiske og organisatoriske problemer. Projektet blev inden for det oprindelige budget forlænget med 1½ år.

Foreningerne står nu for produktionen og salget af produkter, som er blevet certificerede som 1. classes honning og sælges nu både lokalt og regionalt. Foreningernes stolthed er at de blev udnævnt til regionens "stjerneprojekt" år 2007.

Lederen af Prodeco Miguel Isola, har været projektets dynamo, og det har været en ære og fornøjelse at følge Miguel i det fysiske og åndelige terræn han færdes i. Hans livslange, slidsomme og sokratiske indsats har båret frugt på mange planer.

Jeg håber, at han vil samle sine erfaringer og "moralejas", så politikere, donorer og andet godtfolk kan lære af hans ydmyge bestræbelser på at bruge/behandle projekterne som midler (ikke mål), for at frigøre landbefolkningen og dens iboende ressourcer og organisationskapacitet.

Der er utallige eksempler på, at han er nået langt på denne hans tørnefulde vej, og at han har banet vejen for en indtægtsskabende aktivitet med meget stor interesse blandt den lokale befolkning.

Foto viser biavlere med deres tavler.

Foto v/Egil Hoydal

Interkulturel medicin - nyt projekt i Bolivia

Af Jesper Bernt Madsen

Projektrådgivningen har bevilget Dialogos 3 mill.kr. til et 3 årigt projekt i Bolivia omhandlende interkulturel medicin. Prodeco projektet som Dialogos har kørt siden 1995 er nu endegyldigt lukket. Dette projekt har uddannet flere hundrede promotores i sundhed, ernæring og organisation i landsbyer i Chuquisaca.

I det nye projekt skal vi i samarbejde med de officielle sundhedsmyndigheder (Sedes) lave kurser for sundhedspersonalet på provinshospitalerne. Vi tager således sammensmeltningen af vestlig og traditionel medicin ind på hospitalerne. På disse kurser skal de traditionelle helbredere og de sundhedspromotører, vi har uddannet, medvirke.

Vi håber at kunne få sundhedspersonalet til at have en bedre forståelse og accept af den traditionelle medicin, samtidig med at de traditionelle helbredere bliver akkrediteret og deres behandlinger og observationer kommer til at indgå i de officielle sundhedsstatistikker.

Således skulle dækningsgraden og udbuddet af sundhedsydelse gerne øges for landbefolkningen. Projektet vil også støtte dannelsen af netværk og organisationer der promoverer Interkulturel Medicin. Ideerne fra det gamle projekt bliver taget et niveau op, og vores ambition er også at kunne bringe det ud til hele Bolivia. Den strategi, som Dialogos sammen med den bolivianske NGO Prodeco har arbejdet med i 13 år, er nu gjort til national sundhedspolitik.

De officielle sundhedsmyndigheder er forpligtet til at indføre interkulturel medicin. De har bare intet kendskab til det og derfor har de også med kyshånd modtaget vores tilbud om hjælp. Vi forsøger også gennem samarbejde med andre NGO'ere (bl.a. Cimes og IMCC) at nå ud til flere kommuner med projektet.

Den anden del af projektet handler om at få ført interkulturel medicin på skemaet for medicinlæsende, sygeplejersker og sygehjælpere. Det er helt nyt for os at skulle

arbejde tættere sammen med universitetet. Men når vi nu er i gang, søger vi også at få gang i nogle forsknings aktiviteter for både danske og bolivianske studerende. Desuden forestiller vi os at kunne udvikle et samarbejde omkring videnskabelige analyser af medicinske planter.

Som den tredje del af projektet kommer udviklingen af et moderne website til at få opmærksomhed.

Vi har den ambition at udvikle den bedste hjemmeside i latinamerika for interkulturel medicin. Den skal indeholde et righoldigt dokumentations center, instruktionsvideo i fremstilling af plantemedicin, links til databaser, blogs, uddannelsesforum, chat muligheder, kagebog for traditionel medicin, undervisningsmateriale etc.

Vi er endnu ikke færdige med at udvikle mulighederne. Men hjemmesiden er en vigtig del af strategien mod at kunne udvide projektideen til hele Bolivia. I forbindelse med etableringen af hjemmesiden vil vores samarbejdspartneres kommunikationsredskaber blive forbedret betydeligt, hvilket vil styrke vores kontakt og supervision med projektet.

Vi startede 1/1 2009, og jeg har været på projektbesøg 26/1 – 9/2. Projektet er stadig i planlægningsfasen, men aktiviteterne på landet er stort set på plads. Der skal koordineres med de andre institutioner og Sedes. Hidtil går dette arbejde over al forventning. Universitetet har gode intentioner fra overordnet sted og vi har nu forhandlet en specifik aftale på plads. Vi har mødt lidt modstand fra sygeplejerskeskolen men regner med at de bliver banket på plads af rektor.

www.medicinaintercultural.org

Hjemmesiden er jomfrueligt land, og vi lister forsigtigt fremad. Til efteråret skulle hjemmesiden om interkulturel medicin gerne være flyvende.

Fotos viser coca-busken og opiumsvalmuen - begge er af stor medicinsk betydning

Dr. Hugo Loyaza, leder af CIMES, midt i et ritual ved et rejsegilde.

CIMES nyfinansieret af Danida

Fase tre af CIMES-projektet til 5+ millioner gik i gang i foråret 2008. Efter det første halve år er baseline studiet færdigt, og arbejdet med at forandre forholdene for de fattige i 20+ landsbyer gået i gang. Med et baseline studie forstås, at forholdene i området bliver analyseret, således at forventede forandringer kan måles.

Den nye fase bygger på de samme principper som hidtil. CIMES arbejder på at give ny viden til subsistence landbrugere, arbejde med interkulturel medicin (sundhed) og styrke civilsamfundet. Princippet i arbejdet er at udpege og uddanne promotores, både mænd og kvinder, der kan tjene som vidende forbilleder for deres landsbyfæller. De får kurser i ernæring, sundhed og i at organisere sig. Særlige kvindegrupper er også etableret.

CIMES er sammen med Dialogos' anden partner i Sucre, Prodeco, nogle af Bolivias førende eksperter i sammensmeltningen af traditionel og vestlig medicin. Lederne af begge organisationer er uddannede læger, men samtidig højt respekterede eksperter i plantemedicin og traditionelle ritualer forbundet med helbredelse.

Plagbol ... fortsat fra Side 3

Plagbol er nu som organisation en lovlig og anerkendt aktør på området, og det er med den store interesse for projektet ikke usandsynligt at det vil kunne blive en bæredygtig referenceinstitution for pesticider, hvilket WHO i øjeblikket tager skridt til at gennemføre. En fase 3 af projektet kan anbefales, hvor hidtidige aktiviteter konsolideres og organisationens bæredygtighed sikres gennem udbyggede aktiviteter med myndigheder, kommuner og ikke-regeringsorganisationer, idet der er et stort behov for en organisation med Plagbols høje faglige profil på pesticidområdet i Bolivia.

Det fremgår af den tidligere fase og af stikprøver fra denne fase, at projektet har haft gode effekter også på målgruppen. I de sidste måneder af projektets anden fase vil det dog være nyttigt at foretage en afsluttende systematisk indsamling af data vedrørende impact på målgruppen.

Konceptet kan sandsynligvis med fordel anvendes i andre lande, hvor ressourcerne er små, men problemerne med pesticidforgiftninger og miljøproblemer er betydelige.

Andebølle får nyt Nepalkursus

Andebølle Ungdomshøjskole vil udvide samarbejdet med Dialogos. Fra august 2009 tilbyder skolen et (ud)dannelseskursus med henblik på at formidle Dialogos' aktiviteter i Nepal. Gennem adskillige år er et tilsvarende kursus afviklet i Bolivia

I den forbindelse var Birger Larsen, bestyrelsesmedlem i Dialogos og lærer på Andebølle Ungdomshøjskole ti dage i Nepal i september for at skabe de nødvendige kontakter og lave et undervisnings- og oplevelseskoncept.

For at styrke formidlingen af Nepalkurset i Danmark valgte bestyrelsen i Dialogos, på opfordring fra kommunikationsgruppen, at sende journalist Lise Hermann med på turen.

Birger Larsen indsnuser Nepal Foto Lise Hermann

Interkulturel centrifugalkraft

Foreningens medicinske projekter (Prodeco og CIMES) indeholdt midler til andre interkulturelle aktiviteter end de medicinske. To jalqa-vævere, Esperanza og Juan, blev inviteret til Danmark, hvor de i tre uger turnerede rundt i landet og vakte begejstring med deres enestående væverier.

Egil Hoydal fulgte dem under opholdet i Danmark og mange udstillingsbesøgende ytrede ønske om at besøge Bolivia. Ildsjæle allierede sig med bekendte fra dagbladet Jydske Vestkysten og rejsbureauet Bravo Tours, og så rullede planlægningslavinen. Det endte med et rejsetilbud, hvis hovedtema var: "Et spadestik dybere end almindelig turisme og indsigt i nogle danske projekter".

Rejsen blev overtegnet i løbet af to dage (30 personer plus venteliste med yderligere 20) efter en indledende orienterende artikel i avisens rejsetillæg. Til rejsbureauets store forundring skulle de ikke bruge en eneste annoncekrone.

Bolivia under Evo

Vindene har skiftet i løbet af fire år

Af Jesper Bernt Madsen

Sucre den 3. feb 2009: For 3 år siden blev Evo Morales valgt som den første indfødte præsident i Bolivia. Han blev valgt af folket, fordi han repræsenterede folket, og fordi man i den grad trængte til forandring. De ledende politikere havde i århundreder udvist en slående foragt for indfødte folk, og det politiske liv var i den grad korruperet. Den sidste af disse præsidenter måtte flygte i et amerikansk militærfly i 2003. Han flygtede som den rigeste mand i Bolivia.

Efter en kort overgangsregering med journalisten De Mesa kom Evo Morales til. Det var ikke kun bønderne, der havde store forhåbninger til deres egen. Det var i særdeleshed også mellemklassen i byerne, som var trætte af uduelige regeringer og manglende retfærdighed. Det har i Bolivia været mere reglen end undtagelsen, at den politiske ledelse tænkte mest på deres egen pengepung og magt. Mellemklassen af handelsfolk, akademikere og teknikere havde ingen større politisk indflydelse. Man oplevede et korrumpert og ineffektivt statsapparat.

Dialogos' s samarbejdspartnere Prodeco og Cimes, som er hjemmørende i Sucre, tilhører denne middelklasse. De har alle haft store forhåbninger og jeg er sikker på at de fleste har stemt på Evo. Nu har jeg haft det privilegium at besøge landet hvert år de sidste 4 år og har således med stigende forundring oplevet, hvordan vindene har skiftet.

Det største flertal af Sucre's mellemklasse er nu indædte modstandere af Evo. Opfattelsen er, at korrupsionen er tiltaget og tilliden til, at der kommer en ændring er væk. Mellemklassen er derfor skubbet over til højrefløjen igen. Det meste af pressen er styret af den gamle garde fra højrefløjen, og aviserne er fyldte med skandalehistorier om korrupsion og magtmisbrug. Her vil jeg nævne de største skandaler indenfor den sidste tid:

I november blev der tilbageholdt 33 lastbiler med smuglervarer i departementet Pando. De var på vej til Paraguay. Ministerpræsident Ramon Quitana, Evo's højre hånd, gav skriftlig tilladelse til at bilerne kunne passere. For denne ydelse blev der betalt et beløb, som er anvendt til indkøb af våben i Peru. Disse våben blev uddelt til en gruppe indianere, som til en planlagt demonstration mod Evo Morales åbnede ild og dræbte bl.a. en præst, der forsøgte at dæmpe gemytterne.

Quitana hævdede, at demonstrationen og den voldelige konfrontation var prefekten i Pandos skyld, og denne blev derfor smidt i fængsel. Prefekten er endnu ikke stillet for en dommer. Man har fremlagt lister med døde som beviseligt er usande. Flere af personerne lever, og de dræbte børn har man ikke kunnet oplyse navnene på.

Quitana er tidligere smidt ud af militæret på mistanke om ulovligt våbensalg. Han har tidligere være stærkt knyttet til højrepartiet og uddannet på militærakademiet i Panama i 70'erne sammen med en del af de senere militærdiktatorer i Latinamerika. Det er en gåde, at Evo i det hele taget har taget ham ind på en så betydende post. Quitana har benægtet alt og er stadig ministerpræsident.

Forlydender siger dog, at han ryger ud i næste uge. Der findes TV optagelser, der viser en gruppe bevæbnede bønder med ens bånd om håndleddene. Quitana hævder, at det er offrene! I denne historie om korrupsion, magtmisbrug og fordrejninger hører også at den pensionerede general, der var gjort til toldinspektør var en del af korrupsionen med lastbilerne. Han er nu udnævnt til prefekt i Pando.

Den 14. januar blev en mand dræbt og frarøvet indholdet af en mappe med 450.000 USD. Det skete lige uden for Santos Ramirez' s bror hus. Ramirez er præsident for de statslige olie og gas forekomster (YPFB) og nær ven af Evo. Manden, der blev dræbt, skulle levere penge til Ramirez. Han var ansat i et argentinsk olieselskab, Uniservice, der lige havde

vundet en licitation til 86 mill. USD. De 450.000 USD har Uniservice vedkendt sig at have hævet i banken samme dag.

Da det drejer sig om drab, kan Evo ikke tysse det helt ned. Ramirez er ikke anholdt, men Evo udtaler, at han har krav på en retssag, og at tvivlen skal komme ham til gode. YPFB-præsidenten er dog frataget sin stilling. Man undrer sig også over, at han har kunnet bygge nyt hus til 1,5 mill USD og holdt et kæmpebryllup anslået til 100.000 USD. På 3 år har det statslige olieselskab YPFB nu haft seks præsidenter.

Evo Morales ved sin indsættelse 2006

To søstre til Margerita Terran, formand for coca-bønderne i Chapara, blev taget med 144 kg kokain i deres hus. De blev fængslet men senere løsladt på begæring fra regeringen. Margerita Terran er en meget nær ven af Evo. Søstrene hævder, at det er politiet, der har plantet kokainen i deres hus. De blev sat på fri fod mod at betale en bøde på 15.000 bolivianos (12.000 kr.). Der er ikke indledt retssag mod hverken søstre eller politiet.

Disse eksempler er ikke nye i Bolivia, men de forekommer i stigende grad, fordi Evo ikke griber ind. Det er hans egne folk, der udøver disse kriminelle handlinger

Rækken af eksempler som folk her i Sucre beretter om er lang. Nogle af historierne er måske ikke helt sande og bliver pustet op af politiske modstandere. De ovennævnte eksempler har dog

været store temaer i alle landets aviser gennem lang tid. Men sikkert er det, at mellemklassen har fået nok og har meget dystre forhåbninger om landets nære fremtid.

Evos magtbase skrumpet ind. Han har lagt sig ud med USA, EU og en del andre enkelt stater. EU laver nu handelsaftaler med landene omkring Bolivia. USA har trukket sig ud af anti-narko arbejdet, og flere handelsaftaler bl.a. omkring eksport af tekstiler er aflyst. Han har nationaliseret flere miner og det meste af olieindustrien. I øjeblikket er prisen på mineraler meget lav, og staten taper penge på minerne. Der mangler investeringer i olieindustrien for at kunne udnytte ressourcerne, men der er ingen, der vil investere i Bolivia for øjeblikket. Således svækkes Evo også økonomisk.

Endnu har han stor opbakning blandt bønderne og især blandt den store mængde af fattige aymara indianere omkring La Paz. I resten af landet er han i mindretal. Modstanden mod ham er måske størst i Sucre. Der er opstået en stærk personlig uvilje mod ham i Sucre. I Santa Cruz er de politiske ledere lidt mere moderate i deres udtalelser og støtter ikke Sucre's krav om igen at være landets hovedstad.

Der er sket store forandringer på landet. Store jordbesiddelser er fordelt til jordløse, og kommunerne har flere penge at gøre godt med fra olien. Således er der i mange landsbyer en udvikling i gang med installation af elektricitet, drikkevand og kloakering samt vejforbedringer.

Vores samarbejdspartnere, især Cimes folkene, har stadig tillid til, at det er den rigtige politik Evo fører, men at han bliver nødt til at frigøre sig fra dårlige venner og søge flere politiske kompromiser med oppositionen. Bolivia bliver mere og mere polariseret i land og by. Samtidig går udviklingen i stå.

Der har altid været dårlig politisk ledelse og udtalt korrupsion i Bolivia. Evo og hans venner er kommet til magten uden den store politiske erfaring med statsledelse, men åbenbart også uden den store erfaring i, hvordan man bedriver korrupsion og magtmisbrug uden at blive opdaget.

Evo er endnu ikke selv blevet taget med fingrene i kagedåsen, og en del har også forståelse for hans politiske ideer. Men når han beskytter sine korruperte venner i stedet for at tage afstand fra dem. Så bliver han utroværdig.

Radio for folket

Klokken 6.00 er der nyheder inde fra hovedstaden Katmandu i community-radioen. Dagens nyheder, får jeg at vide, handler om det årlige budget for Nepal, som regeringen lige har fremlagt. Den første lokale nyhedsudsendelse er klokken 6.45.

Det hele er på nepali. Eller er det sherpaernes sprog? Eller ét af de andre sprog, der bliver talt her i området? Solu FM sender på flere forskellige sprog. Dagens første udsendelse på Solu FM begynder klokken 5.15 og består af ordsprog og citater med store personligheder som for eksempel Gandhi, Buddha eller Dalai Lama.

Hos Solu FM fokuserer journalisterne på, hvad statsbudgettet betyder for deres lokalområde Solukhumbu, hvilke områder, der får penge, eller ikke får, som har relevans for befolkningen herude. Alt det andet inde i Katmandu og resten af landet er mindre vigtigt. Katmandu ligger tre dages rejse væk til fods, og det er kun sjældent, de lokale kommer så langt væk.

Bærerne er trofaste lyttere

Efter dagens første mælketage begiver jeg mig ud på en morgenvandring i solopgangsslyset. Lydbilledet står i kontrast til det idylliske landskab med Himalayas smukke hvide tinder i baggrunden. For på hovedvejen (som er en sti, der er lidt bredere end de andre) møder jeg flere bærere, der har en radio siddende på den flettede kurv, som de bærer tingene i. Sådan følger man med i verden, hvis ens arbejde består i at bære ting rundt på bjergstierne.

Jeg er hurtigt fremme ved Young Star Clubs område med fodbold- og volleyballbanerne, biblioteket, undervisningslokalerne og ikke mindst – radiofaciliteterne. Det hele ligger bare et lille stykke uden for landsbyen Dorphu Bazar og et kort spadseretur (i hvert fald en kort for en nepaleser) fra hovedbyen Salleri. Klokken er blevet 8.00 og i Solu FM bliver der læst op af dagens overskrifter fra de nationale aviser.

Programchefen Manoj Shrestha har travlt med at læse aviser inde fra Katmandu for at se, om der skulle gemme sig en nyhed, som også er interessant, hvis man bor i Solukhumbu. Han diskuterer med Nutan Shrestha, nyhedsredaktøren, om de har fundet alle interessante vinkler omkring statsbudgettet. Det er jo en stor og vigtig ting.

Studiedebat om jord

I dag skal de diskutere problemet omkring jordløse sherpaer og alle de sociale og økonomiske problemer, der findes omkring de familier; økonomisk støtte til skolegang, hjælp til at finde arbejde og så videre. Der er tre gæster i studiet: Buddi Shrestha, formand for Young Star Club, Binod Tamang, skoleinspektør i den nærliggende landsby Garma og Lakh Nath Poudal, som er den lokale uddannelsesansvarlige (Education Development Officer) i Salleri.

Det bliver til en halv times magasinprogram, som skal sendes senere i eftermiddag. Da programmet er i hus og redaktøren smuttet ud for at fortsætte arbejdet, diskuterer de tre gæster videre en rum tid, inden de også må bryde op.

Lokalpolitik skaber problemer

Solu FM virker som en velfungerende radiostation, men under overfladen gemmer sig nogle konflikter. Formand for Young Star Club, Buddi Shrestha, nævner som eksempel, da sendeområdet skulle udvides, og der skulle bygges en ny antenne på Pattale Dada i 3.200 meters højde.

Der er én anden lokalradio i området, som også skulle have en ny antenne på Pattale Dada. Det logiske ville være at bygge en antenne sammen og dele udgifterne. Men det kunne folkene bag Solu FM og den anden radio ikke enes om. Ét af medlemmerne i styregruppen for den anden radio er borgerlig lokalpolitiker og et af medlemmerne i Young Star Clubs ledelse er lokalpolitiker i et af de mange kommunistiske partier.

De to politikere kan ikke arbejde sammen om noget som helst, forlyder det i landsbyen. Heller ikke om en radioantenne. Så derfor har begge radioer investeret i det samme materiale, som de egentlig kunne have delt udgifterne til og hver især have sparet en masse penge.

I et andet studie er en flok unge kvinder ved at gøre klar til, hvad der ifølge programchefen er Solu FMs mest populære udsendelse. Der er meget at forberede. To kvinder taler konstant i telefon og skriver hilsner ned. Det er et underholdningsprogram, hvor folk kan ønske sange og sende hilsner til venner og familie. Nogle gange er der hundredvis af breve til bare en times program, fortæller medarbejderne på programmet.

Gode journalister

I et lydtæt ministudie ved siden af sidder en anden kvinde og lægger sidste hånd på en reportage fra en af landsbyerne, som en af reporterne har sendt hjem til studiet via en bærer. Det er interviews med jordløse bønder, som skal sendes i forbindelse med debatten i eftermiddag.

Hos Solu FM bliver der gjort en dyd ud af at skabe interaktion med borgerne, især i landsbyerne Jubu, Deusa og Mukli, som er en del af Dialogos' projektområde. Med den nye antenne placeret højt oppe kan radiosignalet modtages af langt flere mennesker, både i Solukhumbu og i nabolandsdistrikterne, fortæller Dialogos' projektleder Ngima Tamang.

Blandt personalet på Solu FM har ingen egentlig journalistisk uddannelse, som vi kender den fra Danmark. Det højeste er nogle ugers kursus i journalistik, men det holder dem ikke tilbage fra at udføre arbejdet på radioen med stolthed og flid. Et besøg hos Solu FM giver den samme fornemmelse af professionalismisme, som at besøge en lignende regional radio i Europa.

Der bliver hele tiden arbejdet på at uddanne folkene på Solu FM. For eksempel har projektleder for hele Dialogos-projektet, Ngima Tamang, for nylig været på 14 dages kursus om radio-ledelse i Bangkok. Kurset var for udvalgte radiofolk fra hele Asien, organiseret af Asia-pacific Institute for Broadcasting, Thailand Broadcasting Association og støttet af Deutsche Welle Akademie.

Solu FM binder folk sammen

Ngima Tamang fortæller stolt om community-radioen Solu FMs arbejde, der udføres for begrænsede midler sammenlignet med konventionelle radiostationers budgetter.

- Radioen er noget, der binder folk her i sendeområdet sammen. Især kvinderne har fået mod til at tage ordet, både når det handler om deres interesser og rettigheder. Det er en ændring, vi mærker tydeligt efter radioens komme, fortæller Ngima Tamang, projektleder for Dialogos' projekt i Nepal.

Af Lise Hermann

Generalforsamling 14. marts 2009

Afholdes på Andebølle Ungdomshøjskole, Andebøllevej 138, 5492 Vissenbjerg

(Kørsel fra Odense Banegård kan arrangeres - billigste rejseudgift refunderes)

Der er frokost på Andebølle Ungdomshøjskole klokken 12:00, hvorefter Nikoline Høgsgaard kl. 13:00 fortæller om sit Dialogos Ungdom projekt, der har sendt de første volontører til Nepal. Generalforsamling indledes kl. 13:30.

Dagsorden

1. Valg af dirigent og referent
2. Bestyrelsens beretning
3. Beretning fra projektgrupperne
4. Godkendelse af årsregnskab
5. Fastlæggelse af kontingent
6. Godkendelse af budget
7. Indkomne forslag (skal være formanden i hænde senest 14 dage før (marie.dialogos@gmail.com))
8. Valg af bestyrelse (Marie Brasholt, Erik Jørs, Dan Larsen og suppleanterne er på valg)
9. Valg af revisor
10. Eventuelt

Foreningen byder på middag efter generalforsamlingen. Der er mulighed for at overnatte på Andebølle.

Tilmelding til GF, mad og værelse nødvendig via www.dialogos.dk/omdialogos/melddigind-til.

Grupper i Dialogos

Bolivia/Plagbol: Per Gummer Andersen, Martin Silberschmidt, Flemming Lander, Erik Jørs, Jesper Bælum.

Bolivia/Cimes: Inger Westh Nielsen, Marie Brasholt, Lone Skriver, Tina Lund Hansen, Marianne Søborg Nielsen.

Bolivia/Medicina Intercultural: Alain Carretero, Birgit Morre, Jens Peter Bregnballe, Erik Jørs og Jesper Bernt Madsen.

Uganda/Karamoja: Inger Ahnfeldt-Møllerup, Peder Ahnfeldt-Møllerup, Marie Brasholt, Erik Jørs, Helene Probst, Ditte Lander.

Nepal/Young Star Club: Susanne Bramstrup, Nina Billenstein Schriver, Karin Seiding, Jens Erik Veirum, Torkil Dantzer, Janus Wejdling, Ib Schou.

Dialogos Ungdom: Nikoline Høgsgaard, Peter Aagaard Sørensen, Rikke Johnsen, Ida Lundø Madsen, Fie Svendsen, Nikolaj Søndergaard.

Kommunikationsgruppen: Dan Larsen, Lise Hermann, Lotte Holmen, Christian Larsen, Egil Hoydal, Jens Peter Bregnballe.

Bestyrelse:

Marie Brasholt — formand
Erik Jørs — næstformand
Dan Larsen
Birger Larsen
Lotte Holmen
Egil Hoydal — suppleant
Jens Peter Bregnballe — suppleant
Marie Rønde — ekstern kasserer

Kontor:

Dialogos
c/o Lene Brynk Jensen
Provstegade 10, 1-5
5000 Odense C

2092 7502
sekretariat@dialogos.dk
www.dialogos.dk